

zand is daardoor geschikt, om er aardappelen en bloembollen in te kweken.

Om na dit denk-loopje terug te keeren naar onze wandeling; loopen we nu door het bosch in oostelijke richting, dan ontwaren we spoedig een oudere boschaanleg met lanen van verschillende houtsoorten, als beuken, eiken en fijne sparren (*Abies excelsa*). Dat deze laatste hier goed groeien willen en jaarlijks een lot maken van 40 cM. lengte, is een bewijs, dat de grond uitstekend voor bosch geschikt is. Jammer genoeg, heeft men die sparren alle een manshoogte van onderen gesnoeid. Het is geducht jammer, dat de zorg voor zulk een uitgestrekt bosch is overgelaten aan personen, die blijkbaar geen kennis van het boschwezen bezitten, anders zou het snoeien van naaldhout niet plaats vinden. Zulke gesnoeide dennen beginnen te harsen en leiden spoedig een kwijnend bestaan. Daarbij komt nog, dat door het wegnemen der onderste takken de wind te veel invloed in het bosch krijgt; de tocht, die na het snoeien over den grond kan strijken, doet de humus opdrogen en verdrijft het opstijgend koolzuur, waardoor de voornaamste werking van de goede boschgrond wordt te niet gedaan.

Na ongeveer een kwartier, steeds naar omlaag gewandeld te zijn, komen we aan de boerderij, die aan een kruispunt van zandwegen ligt. Op deze plaats zijn die wegen heerlijk overschaduwed door beuken, berken en eiken. Bij het huis gaan we onze dorst lesschen, er is gelukkig helder bronwater. Op onze vraag aan de boerin, of dit nu alles bosschen van Hêgejan zijn, krijgen we een toestemmend antwoord met de bemerking, dat meneer eigenlijk Schouwenburg heet en ze voegt er verder ter verduidelijking nog aan toe: „meneer is van de brandkaste in Amsterdam.“ Ik vermoed, dat meneer assurantie-zaken in Amsterdam heeft; en als reden waarom het „bosch van Hêgejan“ heet, kregen we de uitlegging, dat er in vroeger jaren een opzichter geweest was, die Jan Hegeman heette en door de boeren gemakshalve Hêgejan genoemd werd.

De boerderij ligt zeer eenzaam, de eene zandweg

voert in oostelijke richting naar Rijsen op een uur afstand, de andere in noordelijke richting naar de buurtschap Voetzelen en Nijverdalen. Ook deze plaats ligt op een uur afstand en de derde zandweg, die over de berg naar Holten gaat, is zeker niet minder dan een uur gaans. Deze laatste weg slaan we nu in en zijn spoedig aan de zoom van het bosch en hebben de kale, maar toch steeds indrukwekkende heidevlakte voor ons. We verlaten de zandweg om zoo hoog mogelijk over de heuvels in zuidelijke richting te gaan en te genieten van het prachtig vergezicht. Op twee plaatsen vonden we sporen van een kampement van de troepenbewegingen in de vorige herfst daar gehouden. Het eenige levende wezen, dat we nu in het eerste half uur zagen, was een korhoen, dat dicht voor ons uit de heide opvloog. Hoog boven ons vernamen we het geluid van wulpen, die in kringen door de lucht vlogen. Dichter bij Holten wordt de berg weder begroeid met dennenhout en daar komen we aan een diepe insnijding, een prachtig mooi ravijn, aan weerskanten begroeid met bosch; zeer steile hoogten, van waar we een verrukkelijk vergezicht in de vlakte hebben. We zien heen over de buurtschappen Espelo, Linde, Lettele, Heeten met het landgoed Schoonheeten, waar de herberg „de Hertog van Portland“ u doet terugdenken aan de tijden van Cromwell, toen Engelsche heeren het kasteel van Schoonheeten bewoonden.

Intusschen is het tijd voor ons geworden, om het station weder op te zoeken en wandelen we daarom door bosch en struiken in rechte lijn op ons doel af; de zandwegen, die over de Holterberg loopen, hebben de eigenaardigheid nergens heen te gaan, maar zich steeds weer te verdeelen, zoodat men beter op het kompas, dan op de weg vertrouwen kan. We zagen spoedig het torentje van Holten voor ons liggen en daarmede was onze wandeling ten einde. We waren tevreden met onze Zondagswandeling en durven ze aanbevelen.

Deventer.

B. STOFFEL.

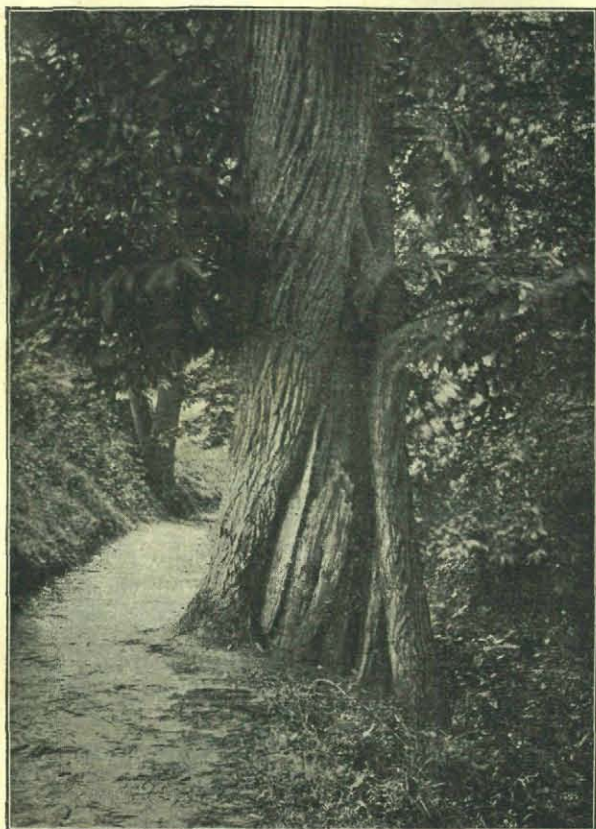
Een vriendendienst en een verzoek.

Ik heb het altijd een weinigje vrijpostig gevonden, wanneer iemand een geschenk ontving, en dan zijn erkentelijkheid betuigde op deze manier: „Dank u wel, en als u weer eens iets heeft, houd ik mij aanbevolen!“ De vriend, voor wien ik thans een bedankje heb, mag gelooven, dat ik al mijn onbeschroomdheid heb moeten te hulp

roepen, om in dit stukje iets dergelijks te durven zeggen.

De heer B. W. Stomps, die mij al menigmaal met zijn photographische kunst heeft bijgestaan, waarvan o. a. fraaie bijdragen in dit tijdschrift en in mijn „Natuurlijke Historie“ getuigen, gaf mij voor eenigen tijd weer een mooie opname, die ik voor

ons blad heb laten reproduceeren. Achterop stond: „Tamme kastanje, tusschen Beek en Berg-en-dal, Augustus '97." 't Is een lief stukje „kort bosch," zooals ze aan de komedie zeggen, en stelt een heerlijk, rustig plekje voor uit die schoone landstreek, een plekje, waar men, zonder nog vriend van de levende natuur te zijn, een poos kalm wil zitten en genieten. De lezer, die zich herinnert, hoe we in onzen eersten jaargang over wringing van boomstammen een correspondentie hebben ge-

Een gewrongen kastanje.

had, zal begrijpen, wat den heer Stomps bewogen heeft, om dezen stam te „nemen"; hij vertoont het verschijnsel al bijzonder fraai, waartoe de dikke rimpels in de schors niet weinig bijdragen. Boven dien hebben we hier ook een flink voorbeeld van een hollen boom. Hoe kan zoo een nog in 't leven blijven? zou men willen vragen. De plantkundige antwoordt daarop, dat niet al het hout tot voedselvervoer dient, maar slechts de buitenlagen, zoodat het vergaan van het binnenste hout de voeding niet verhindert.

De opname van den heer Stomps bracht mij nog eens weer een denkbeeld te binnen, dat ik ook al vroeger heb uitgesproken. Wat zou een planten-atlas er goed uit kunnen zien, waarin de planten in haar natuurlijke omgeving waren voorgesteld! En wat zou de photographie ons in dit opzicht geen diensten kunnen bewijzen! Ik denk hier in 't bijzon-

der aan de groote stukken: boomen, heesters, ruigten uit distels bestaande, enz. Vermoedelijk zijn er onder onze lezers wel amateurs-photografen; vermoedelijk hebben zij onder hun opnamen wel landschapjes, die ook uit een oogpunt van dier- of plantkunde belangstelling verdienen. Zouden wij die niet eens ter leen mogen, om er reproducties naar te laten maken voor ons tijdschrift?

Dan heb ik nóg een wensch, die ik onze photographische vrienden aan 't hart wil leggen. De winter is geen geschikte tijd om opnamen te doen, en toch nog het beste seizoen voor de opnamen, die ik nu bedoel. Als de boomen hun bladeren kwijt zijn, komt hun vertakking het best uit, en die is voor vele heel karakteristiek; men vergelijke maar eens een paardenkastanje en een berk: den eersten met zijn dikke, forsche takken, den laatsten met zijn fijne, overhangende twijgen. In dit jaargetij zijn ook de zogenaamde heksenbezems het best te zien, dat zijn bijzonder dichte vertakkingen, zóó dicht, dat ze op een afstand wel vogelnesten gelijken; het zijn echter misvormingen, door zwammen veroorzaakt. Een boom, die daarvan een of meer vertoont, zou ik heel graag, met opgave van naam en standplaats — in beeltenis altijd — ontvangen. Weer heel andere motieven zijn vruchtdragende platanen en esschen, of kolossale dikke zwammen op boomstammen, of kurkiepen met groote gallen, of bloeiende elzen, of — nog wat verder in 't voorjaar — koloniën van kraaiennesten in hooge boomen. Wie op zijn wandelingen om zich heen ziet, ontdekt 's winters aan het houtgewas tal van opmerkenswaardigheden, die 's zomers óf verdwenen óf achter 't gebladerte verborgen zijn. Laten nu de lezers, die lust en gelegenheid hebben, eens hun krachten beproeven. Stellig zullen zij door hun leerrijke beelden velen aan zich verplichten en anderen opwekken, om óók om zich heen te zien.

J. JASPERS JR.

Een vreemd diertje.

Heden avond kwam mij een vreemd diertje onder de oogen, eigenlijk twee, maar het eene was stellig niet volwassen. Het grootste was $\pm \frac{1}{2}$ cM. lang. Oogenschijnlijk zag men een donker draadje, maar het bewoog zich. Nu voor, dan achteraan kwam iets als uit een kokertje en het geheel schokte voort. Onder mijn loep vond ik op den rug een groote roode vlek met zwarte aderen. Het overige van het lichaam was ook donker gemarmerd. Twee roode draden, minstens zoo lang als het lichaam kwamen aan het eene eind van het diertje voor.

Dat iets uit het kokertje leek een made; doorschijnende geelbruine kop, daarachter een zwarte ring en verder over het bleekgele lichaam een zwarte streep. Met het voorste gedeelte van den kop scheen het zich vast te haken en dan werd het omhulsel opgetrokken, met een stoot. Ofschoon een gelijksoortig diertje aan beide zijden soms er uitstak heb ik het slechts zoo zien bewegen, dat de roode draden achteraan zaten.

Zou iemand me zeggen kunnen, wat ik daar het genoegen gehad heb te zien?

Zuidzand. 21 EDEL V 11. 201

P. J. VAN AARTSEN.